

Szabad Újság

magazin

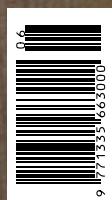
TÉVÉMŰSOR
16 OLDALON!
FEBRUÁR 11. – 17.

6/2016 – 6. hét
2016. február 10. szerda
Ára: 1,20€

ÜZENJEN A VIRÁGOK NYELVÉN!

A TE VALENTINOD

9 477133 1663000

8-9

Fontosak a nők a közéletben

Léván járt a Femine Fortis.

10

Ki lopott többet?

Egyre élesedő kijelentések, sőt, feljelentések is övezik a szlovák parlamenti választásokat megelőző kampányt. Rajkovic Péter közgazdász írása.

12-13

Ha böjti szelek fújnak

Hamvazószerdán a pap az előző évi szentelt barka hamujából keresztet rajzol a hívők homlokára és ezt mondja: Ember, emlékezz rá, hogy porból vagy és porrá leszel!

24

Mozi: Spotlight

Egy nyomozás részletei.

26-27

Mélységesen emberi

Soóky László monodrámáját próbálja Benkő Géza.

36-37

Étkek a visszafogottság jegyében

Zöldséges rizsgolyó; böjti bableves.

38-40

Kolozsvár

Mozaikok Erdély kincses városából.

42-45

Sport és pénz

- Kína is betört az átigazolási piacra.
- Németh Krisztián Katarba igazolt.
- Hosszú Katinka kereste a legtöbbet.
- Királyi vagyonok a királykategóriában.

KIADJA

a WARPE s.r.o., Šafárikova 431/4 Galanta 924 01, IČO: 45 252 122 és a PRO SAGA, Športová 187, 925 81 Diakovce, IČO: 37 854 844

A kiadó igazgatója: VARGA PÉTER

Adminisztráció: POPLUHÁR MELINDA, melinda@szabadujtag.com

NYOMJA

LAPCOM KIADÓ ZRT., Győr

TERJESZTI

a D. A. CZVEDLER Kft., a MEDIAPRINT-KAPA Pressegrasso, a.s. és más magánterjesztők.

Előfizetői megrendeléseket a szerkesztőség is elfogad levélben.

Újságküldemények feladását engedélyezte: RPP Bratislava - Pošta 12, 1994. július 29-én Engedélyszám: 336/94 ISSN 1335-6631 Nyilvántartási szám EV 161/08.

Kéziratokat nem őrizzük meg, és nem küldünk vissza.

A lapban megjelent írások tartalmával a szerkesztőség nem feltétlenül azonosul.

Támogatónk a Bethlen Gábor Alap Támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala Nemzeti kisebbségek kultúrája 2015 program

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2015

A FELVIDÉKI MAGYAROKNAK HALLATNI KELL HANGJUKAT

EURÓPÁRÓL, MAGYARSÁGRÓL KÖVÉR LÁSZLÓVAL

? Egy cseh napilapnak azt nyilatkozta: Szlovákiát és Csehországot a Beneš-dekrétumok életben tartása miatt nem szabadott volna felvenni az EU tagországai közé. A szlovák és a cseh külügyminisztérium is tiltakozott. A szlovák-magyar viszony a politikusok szerint sosem volt még ilyen jó. Ön ezt hogyan látja?

Valóban, ami a gyakorlati élet diktálta kérdésekben való együttműködést illeti, kifejezetten jó a két ország közötti kapcsolat. Mi több, az illegális migráció megfékezésére tett erőfeszítések támogatása a vísegrádi országok – így Szlovákia – részéről mintha azt a rég várt felismerést tükrözné, hogy nemcsak a napi

érdekegyezőségeken alapuló pragmatikus együttműködésben kellene gondolkodnunk, hanem mélyebb, stratégiai jellegű két- és többoldalú viszonyrendszert kellene kialakítanunk, hiszen a jövő horizontjából a mába megérkező kihívások kölcsönös egymásra utaltságunkra figyelmeztetnek bennünket. Egyre inkább fényűzés számba megy a kölcsönös történelmi sérelmeinkből fakadó bizalmatlanság, és az ebből következő nemzeti szűkeklülés fenntartása. Márpedig a Beneš-dekrétumokba foglalt – a magyarokra és a németekre vonatkozó

A demokrácia az emberek, választók által működik. Európának vissza kell térnie az alapértékekhez, Kárpát-medence népeinek pedig el kell fogadniuk, hogy közös a hazánk – véli Kövér László, a magyar országgyűlés elnöke. Az Európai Unió rossz állapotban van, de erről a tagállamok által felduzzasztott bürokrácia is tehet. Kövér Lászlót kérdeztük.

– kollektív megbélyegzés, elveiben, semmiben sem különbözik a náci faj alapú és a kommunisták osztályalapú ideológiájától, mely a kollektív „bűnök” kollektív büntetésekkel, hátrányos megkülönböztetéssel, vagyoneklkobzással, deportálásokkal, likvidálásokkal „torlta meg”. A II. világháború után a győztesek oldalán állók részéről lényegüket tekintve hasonló, – méreteiben ugyan jelentősen kisebb, mégis – tömeges, államilag végrehajtott vagy eltűrt bűncselekmények történtek, melyeket mindmáig megpróbáltak figyelmen kívül hagyni. Engem kevésbé érdekel

folytatás a 4. oldalon

XXII. évfolyam, 6/2016 – 6. hét – szerda / 2016. február 10.

Lapzárta: 2016. február 8. 10.00

Címlapfotó: NET-ILLUSZTRÁCIÓ

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő: BÁRÁNY JÁNOS, baranyjanos@szabadujtag.com

Főszerkesztő-helyettes: NESZMÉRI TÜNDE, neszmeritunde@szabadujtag.com

Nyomdai előkészítés: RÓZSÁR VINCE – ROVIN, rozsar@rovin.sk

TV-műsor: MÁRK JUDIT, judy@szabadujtag.com

A szerkesztőség címe:

Alžbetínske námestie 1194/1, 929 01 Dunajská Streda

Telefon: 031/5694 222,

e-mail: mail@szabadujtag.com

Laprendelés: 0911/942-565

e-mail: melinda@szabadujtag.com

web: www.szabadujtag.com

Szerkesztők:

ÁLLÓ ISTVÁN, alloistvan@szabadujtag.com; B. VIDA JÚLIA, bvidajulia@szabadujtag.com

CSÓKA DÓRA, csokadora@szabadujtag.com

az európai politikai intézmények elvtelensége és képmutatása, mint az, hogy itt, Kelet-Közép-Európában be tudjuk látni: nem ellenségei, hanem testvérei – de legkevesebb szövetségesei – vagyunk egymásnak. Akár tetszik, akár nem, közös a történelmünk, közös a sorsunk, és szlovákoknak, ruszinoknak, románoknak, magyaroknak a Kárpát-medence közös hazánk – vagy együtt örizzük meg, vagy együtt veszítjük el.

? Milyen a viszonya Magyarországnak a többi szomszédos országgal?

Különböző, és sajnos, nagyon is az aktuális kormányzatok pillanatnyi érdekeihez kötött. Korábban a jobb-közép román kormány idején optimizmussal tekintettünk a kétoldalú kapcsolatok jövőjére, mígnem a Ponta-kabinet durva magyarellenessége hirtelen a fagypontra nem juttatta ezeket. Horvátország és Szlovénia a térségben nagyvonalúnak számító korrekt nemzetiségi politikája ellenére a horvát-magyar kapcsolatok a rendszerváltozás óta nem voltak olyan rosszak, mint a most távozott szociáldemokrata kormány alatt, mely a MOL-lal fennálló gazdasági vita, majd az illegális migráció kezelése ürügyén többször durván támadta Magyarországot. Ukrajna ma súlyos válságot él át, amelynek az ott élő magyarság is kárvallottja, de reméljük, hogy az ország konszolidációja a kisebbségek problémáinak régóta esedékes megoldását is elhozza. Szerbia ma következetesen az európai uniós integráció útján kíván járni, ami nem lehet sikeres, ha szomszédaival nem rendezi a viszonyát. Ezért a magyar-szerb kapcsolatok nemhogy jónak, hanem példamutatónak minősíthetők. A szerb kormány eltörölte a II. világháború után hozott, a magyarságot a kollektív bűnösség bélyegével sújtó hetven éves jogszabályokat, és őszintének tűnő gesztusokat tett a kölcsönös kiengesztelődés és megbékélés érdekében. Jelen állás szerint a számottevő lélekszámú nemzeti közösségeink közül a délvidéki élvezi a legnagyobb mozgásteret, ami az önrendelkezést illeti. Mindent egybe vetve, Magyarország szomszédkapcsolatait illetően nem tekinthet el az adott országban élő magyar nemzetrésszel szembeni hivatalos bánásmódtól – még akkor sem, ha a problémákról és nézeteltérésekről

nem a nyilvánosság előtt akarunk vitát nyitni.

? Több problémával küzd a felvidéki magyarság, 2016 szeptemberétől életbe lép a minimális osztálylétszámot bevezető rendelet, amely több mint száz magyar iskolát veszélyeztet. Csökkent az anyanyelvi órák száma a nemzetiségi nyelven oktató intézmények elsősei számára. Magyarország milyen lépéseket tehet a probléma orvoslására?

Mielőtt a magyar kormány bármit is tennie, a felvidéki magyaroknak kell minden őket érintő ügyben erőteljesen hallatni a hangjukat, nehogy az a látszat keletkezzék, mintha ezek a kérdések fontosabbak lennének a magyarországi politikusoknak, mint az érintetteknek. Szerencsére, ezekben a kérdésekben a szülők, pedagógusok, önkormányzatok és az MKP is tiltakoztak, aláírásokat gyűjtöttek, megfogalmazták a véleményüket és igényeiket. A magyar kisiskolákat elsősorban a magyar szülők menthetik meg azzal, hogy oda íratják a gyermekeiket, a magyar kormány pedig kifejezte elvi hajlandóságát, hogy segít azon iskolák fenntartásában, amelyekre az önkormányzatok és a magyar szülők igényt tartanak. Úgy tűnik, hogy a szlovák kormány szándékait majd csak a márciusi választások után láthatjuk tisztán, az új kormány megalakulását követően összeülhet a kormányközi kisebbségi vegyesbizottság, ahol ezeket a kérdéseket is fel tudjuk vetni.

? A visegrádi országok az EU migrációs politikája kapcsán összefogtak. Más témákban mennyire tud együtt dolgozni a négy ország?

Kiválóan. Gondoljunk csak a 2014-2020 közötti uniós forráselosztás előkészítése idején történt sikeres közös fellépésre. Az uniós nemzetállamokkal szembeni központosító törekvéseit is egyetértően utasítjuk el. Szolidárisak va-

gyunk egymással a belügyekbe való illetéktelen brüsszeli beavatkozási kísérletekkel szemben, és együtt képviseljük a nemzetállamok szubszidiáris együttműködésére épülő Európa eszményét. Jónak mondható az együttműködés infrastrukturális és energetikai ügyekben is.

? Időnként felmerül, hogy a visegrádi országok is bővíthetnék „tagjaik” körét, például Romániával. Lát ebben rációt?

Egyelőre nem látom ennek realitását. Ha bővítenénk is ezt az együttműködést, akkor is inkább Szlovéniával, esetleg Horvátországgal lenne indokolt ezt megtenni, semmint Romániával. De figyelembe kell venni azt is, hogy mennél több szereplője van egy ilyen együttműködésnek, annál nehezebb konszenzusra jutni bármely kérdésben. Márpedig teljes egyetértés nélkül nincs közös fellépés. Inkább egyfajta „klubok hálózataként” kellene felépíteni egy tágabb – akár a Baltikumot a Balkánnal összekötő – kooperációt az EU-n belül, merthogy erre is szükség lenne, azzal teljesen egyetértek.

? Csallóközsütörtökben egy rendezvényen azt mondta: Ostrom alatt állnak az európai alapértékek, a keresztény és a nemzeti gondolat.

Az európai civilizáció három pilléréként szokták említeni a görög bölcseséget, a római jog rendszerét és a Tízparancsolatra épülő keresztény etikát. Az európai emberek viselkedését, gondolkodását, kultúráját – a szekularizáció ellenére – mindmáig áthatja a kereszténység szellemi hagyománya. Azokét is, akik nem hisznek Istenben. Az emberi méltóság tisztelete, a szabadság eszménye, az egyéni felelősség vállalás képessége csak ezeken az alapokon jöhetett létre. Kultúránk teljessége – benne az irodalommal, zenével, képzőművészettel, de még a tudományokkal is – elképzelhetetlen a kereszténység nélkül. Ugyancsak európai jelenség a nemzeti kultúrák sokszínűsége, az erre épülő állami szuverenitások léte. E sokszínű kultúrák között éppen a kereszténység teremti meg a közös nevezőt, benne a hagyományos felfogásban értelmezett családi közösségekkel, mely a mi civilizációnk alapja is. Azok a háttérhatalmak viszont, amelyek kezében a gazdaság és a média

egyre nagyobb része koncentrálódik, egyre agresszívebben próbálják eltávolítani újtjukból azokat a tőlük független viszonyítási pontokat, amelyek meghatározóak az emberek önazonosságát illetően, és amelyek bizonyos fajta védelmet jelentenek a kívülről jövő manipulációs kísérletekkel szemben. Ilyenek a családi, a nemzeti és vallási közösségeink, amelyek tudatos támadásoknak, bomlasztó hatásoknak vannak kitéve. A cél, hogy ne kötődjünk senkihez, semmihez, ne legyünk biztosak még abban se, hogy fiúk vagyunk vagy lányok, szégyelljük, ha hiszünk a Felettünkvalóban, szégyelljük és tagadjuk meg történelmünket, múltunkat, hagyományainkat. Fogadjuk el, hogy minden relatív, és majd „ők” megmondják, hogy melyek azok az aktuális értékek, amelyek szerint cselekednünk kell. A lényeg azonban, hogy bármi áron „termeljünk és fogyasszunk”, ebben nem lehet fennakadás.

? Európa rossz állapotban van. Az Uniótól érkező nehézségekkel nem tud megbirkózni, ilyen a migráció is. Milyen jövője lehet így az EU-nak?

Európa azért van rossz állapotban, mert felhízta egy olyan bürokráciát, amely felett a tagállamok – de legalábbis a meghatározó kivételtől eltekintve azok többsége – elvesztették az ellenőrzést. De nemcsak az uniós bürokrácia, hanem – ahogyan éppen a migrációs válság mutatja – már némely tagállam politikai osztálya is szembefordult saját népével. Mintha meg lennének babonázva, viszik Európát a szakadék felé, közben teljesen süketek és vakok saját választóik véleményére. Aki meg nem az, azt populistának, idegengyűlölőnek, meg sok minden másnak bélyegzik. Az Európai Unió ma valóban gyenge, mert ott próbál meg „erősödni” – lásd a Magyarországgal, újabban pedig Lengyelországgal szembeni, ideológiai alapú támadásokat vagy a teljesen életidegen bürokratikus előírások tömkelegét –, ahol nem kellene, de arra is erőtlenségre, ahol nem kellene, de arra is erőtlenségre, hogy biztosítsa saját határai védelmét, pláne, hogy önállóan – amerikai gyámkodás nélkül – képes legyen katonailag megvédeni önmagát.

? Hogy látja az EU-n belül az olyan kis országok jövőjét, mint Magyarország és Szlovákia?

A geopolitika – minden erkölcsi alapú érvelés dacára – olyan játék, amely erőalapon zajlik. A migránsválság megmutatta, hogy egyes nyugat-európai politikusok nem tekintik egyenrangú partnereknek az új tagállamokat, némely esetben egészen elfogadhatatlan, felsőbbrendűséget sugárzó tónusban nyilat-

koznak. Ellenben, ha képesek vagyunk összefogni, a súlyunk, és ezáltal a szavunk is megnő. Évszázadokon keresztül megosztottak, kijátszottak bennünket egymás ellen, Közép-Európa a nagyhatalmak osztozkodási területe lett. Az a kérdés, akarunk-e ezen változtatva, valóban szabadokká lenni, vagy a múlt terhes örökségét cipelve továbbra is egymás ellen keresünk az erősebbek között protektort. A világpolitika játékszabályait nem változtatják meg a kedvünkért, nekünk kell alkalmazkodni hozzájuk. Együtt könnyebb, és több hasznot hozó, mint külön-külön. Másfelől pedig – bizonyos értelemben meglepő módon – a kommunista rendszerek és a szovjet megszállás jelentette nyomás jobban konzerválta a hagyományos európai értékeket

nálunk, mint a korlátlan beállított szabadság világa Nyugaton. Meggyőződésem, hogy a kelet-közép-európai népek és országok segíthetik az Uniót abban, hogy a józan ész újra elnyerje szerepét az életünkben. Mindenekelőtt, hogy helyreálljon az egyéni szabadság és a közösség iránti felelősség életveszélyesen megbomlott egyensúlya.

? Márciusban választunk. Mit javasol a felvidéki magyar választóknak?

Egy demokrácia csak akkor működik, ha azt a polgárok – például egy voksalással – működtetik. Tehát határozni arról, hogy kire ruházzuk az életünkről szóló politikai döntések felelősségét a parlamentben vagy az önkormányzatokban, szerintem erkölcsi kötelességünk. Akinek pedig fontos, hogy az unokái is megmaradhassanak magyarokként Dobó István, Pázmány Péter, Ballasi Bálint, Rákóczi és Bercsényi, Battyány Lajos és Andrássy Gyula, Jókai és Mikszáth, Madách Imre, Tompa Mihály, Csontváry és Kassák, Márai Sándor, Dohnányi Ernő és Esterházy János szülőföldjén, az szavazzon a Magyar Közösség Pártjára, hogy újra legyen képvisellete Pozsonyban a felvidéki magyarságnak. ■

NESZMÉRI TÜNDE
FOTÓ: A SZERZŐ